

رئیس جمهور: ایران از هر تفاهمی برای تقویت وحدت و انسجام کشورهای اسلامی حمایت می کند

پزشکیان: مرزها فرصت همکاری اند

کشورهای اسلامی از خدای واحد، کتاب آسمانی واحد و قبله واحد برخوردارند و این اشتراکات عمیق می تواند مبنایی مستحکم برای حل اختلافات، گسترش همکاری ها و رفع مشکلات مشترک باشد. ایران آمادگی خود را برای توسعه این همکاری ها صادقانه و از صمیم قلب اعلام می کند؛ چراکه باور ما به برادری و همگرایی با کشورهای اسلامی، صرفا یک موضع زبانی و تشریفاتی نیست، بلکه اعتقادی ریشه دار و مبتنی بر منافع مشترک ملت های منطقه است.

پزشکیان با تأکید بر ضرورت حرکت جمعی کشورهای منطقه به سوی پیشرفت و رفاه خاطرنشان کرد: هدف ما این است که همه ملت های منطقه در فضایی سرشار از صلح، امنیت، رفاه و فرصت های برابر، مسیر رشد و تعالی را طی کنند. منطقه ما از منابع طبیعی غنی، ظرفیت های اقتصادی گسترده و نیروی انسانی توانمند برخوردار است و کافی است این ظرفیت ها را به یکدیگر پیوند دهیم تا بتوانیم منطقه را به الگویی موفق برای جهان در زمینه تحقق انسانیت، عدالت، حق مداری و انصاف تبدیل کنیم.

رئیس جمهور با تأکید بر ضرورت تبدیل تفاهمات سیاسی به اقدامات عملی اظهار داشت: ما برای پیمودن این مسیر مصمم هستیم، اما تحقق این هدف مستلزم آن است که کشورهای اسلامی به درکی مشترک از اهداف خود دست یابند، چشم اندازی روشن ترسیم کنند و با تعهد متقابل، اجرای توافقات را تا حصول نتیجه دنبال کنند.

تجربه نشان داده است که گاه تصمیمات اتخاذ شده در نشست های دیپلماتیک در حد اسناد و توافقات مکتوب باقی می ماند؛ در حالی که رویکرد ما باید معطوف به دستیابی به نتایج ملموس و ایجاد تحول واقعی در روابط منطقه ای باشد.

مرزها را به همکاری تبدیل کنیم

پزشکیان با تأکید بر ضرورت هماهنگی میان گفتار و عمل در مناسبات منطقه ای افزود: نباید سخنی بگوییم که به آن باور نداریم یا در مقام عمل به آن پایبند نباشیم. لازم است دست در دست یکدیگر، زمینه شکوفایی ظرفیت های علمی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و امنیتی منطقه را فراهم کنیم؛ مسیرهای ارتباطی را توسعه دهیم، رفت و آمدها را تسهیل کنیم، مرزها را به فرصت هایی برای همکاری تبدیل سازیم و دانشگاه ها، مراکز علمی، تجار و بازرگانان کشورهای اسلامی را به یکدیگر پیوند دهیم.

ادامه در صفحه ۲

جنايات اسرائيل هيچ توجیهی ندارد
پزشکیان با محکوم کردن جنایات رژیم صهیونیستی در غزه، لبنان و دیگر کشورهای منطقه، خاطرنشان کرد: دامنه این تجاوزات به ایران نیز گسترش یافت و در جریان حملات صورت گرفته، رهبر، فرماندهان، دانشمندان و حتی دانش آموزان کشورمان به شهادت رسیدند. این اقدامات هیچ توجیه حقوقی، انسانی و عقلانی ندارد و ضرورت اتخاذ رویکردی مشترک از سوی کشورهای اسلامی برای مقابله با تجاوز و ناامنی را بیش از پیش آشکار می سازد.

رئیس جمهور با تأکید بر ناکامی دشمنان در تحقق اهداف خود علیه ایران اظهار داشت: تصور آنان این بود که می توانند با اعمال فشار و تجاوز، ایران را با فروپاشی مواجه کنند؛ اما نتیجه این اقدامات، تقویت وحدت و انسجام داخلی و افزایش همبستگی ملت ایران بود. مردم کشورمان، با وجود خسارات و مشکلات تحمیل شده، با قدرت و استواری از سرزمین خود دفاع کردند. این تصور که می توان ملت ایران را به تسلیم وادار کرد، تصویری نادرست و باطل است. پزشکیان تأکید کرد: ایران در چارچوب اصول و قواعد حقوق بین الملل، حقوق قانونی خود را مطالبه می کند و با اتکا به همین اصول، قاطعانه از حقوق و منافع مشروع ملت ایران دفاع خواهد کرد.

رئیس جمهور در ادامه با ابراز امیدواری نسبت به نقش آفرینی مؤثر کشورهای بزرگ اسلامی در تقویت ثبات منطقه ای گفت: امیدوارم حضور نمایندگان کشورهای مهم و تأثیرگذار اسلامی در این نشست، زمینه ساز تحکیم هرچه بیشتر وحدت و انسجام منطقه ای شود. نباید اجازه دهیم رژیم صهیونیستی هر زمان که اراده کرد، علیه هر فرد یا کشوری دست به ترور و تجاوز بزند. اطمینان دارم که اگر کشورهای اسلامی در کنار یکدیگر قرار گیرند و موضعی هماهنگ اتخاذ کنند، امکان تکرار چنین اقداماتی وجود نخواهد داشت.

پزشکیان افزود: اعتقاد دارم که اگر اختلافات خود را مدیریت کنیم و به جای تمرکز بر مسائل اختلافی، بر اشتراکات و منافع مشترک تأکید داشته باشیم، می توانیم با سهولت و اثربخشی بیشتری بر مشکلات منطقه غلبه کنیم.

فرستی راهبردی برای عبور از اختلافات

رئیس جمهور با اشاره به اشتراکات اعتقادی و فرهنگی کشورهای اسلامی تصریح کرد:

رئیس جمهور با تأکید بر ضرورت تقویت وحدت و همگرایی میان کشورهای اسلامی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران با اعتقاد راسخ و اراده ای جدی، آمادگی دارد در مسیر تعمیق همکاری های منطقه ای، رفع اختلافات و بهره گیری از ظرفیت های مشترک کشورهای اسلامی گام بردارد و از هر تفاهمی که به تقویت وحدت، انسجام، امنیت و توسعه منطقه منجر شود، حمایت کند.

مسعود پزشکیان در نشستی با حضور خالد بن سلمان وزیر دفاع عربستان، عاصم منیر فرمانده ارتش پاکستان و ابراهیم کالین رئیس سازمان اطلاعاتی ترکیه ضمن ابراز خرسندی از برگزاری این دیدارها و گفتگوها میان کشورهای اسلامی، با اشاره به اشتراکات بنیادین جهان اسلام اظهار داشت: باور و اعتقاد ما این است که کشورهای اسلامی باید بر پایه آموزه های پیامبر گرامی اسلام (ص)، اصل برادری و وحدت را سرلوحه روابط خود قرار دهند. مسلمانان برادر یکدیگرند و باید همچون ید واحد در برابر تهدیدها و اقداماتی که ملت های مسلمان را هدف قرار می دهد، ایستادگی کنند. اگر این اصل اساسی را مبنای تعاملات خود قرار دهیم، زمینه ای برای شکل گیری اختلافات و مشکلات میان کشورهای اسلامی باقی نخواهد ماند.

ایران آماده گسترش همکاری های منطقه ای

پزشکیان با تأکید بر ضرورت تقویت وحدت و همگرایی میان کشورهای اسلامی تصریح کرد: ایران با اعتقاد راسخ و اراده ای جدی، آمادگی دارد در مسیر تعمیق همکاری های منطقه ای، رفع اختلافات و بهره گیری از ظرفیت های مشترک کشورهای اسلامی گام بردارد و از هر تفاهمی که به تقویت وحدت، انسجام، امنیت و توسعه منطقه منجر شود، حمایت کند.

رئیس جمهور با اشاره به مواضع اصولی ایران در زمینه تقویت همبستگی میان کشورهای اسلامی افزود: دولت چهاردهم از آغاز فعالیت خود بر ضرورت وحدت و انسجام جهان اسلام تأکید داشته است. با این حال، منطقه ما طی سال های گذشته شاهد اقدامات خشونت آمیز و جنایات گسترده رژیم صهیونیستی بوده است؛ رژیمی که با اتکا به تروریسم دولتی و برخورداری از حمایت آمریکا، مرتکب جنایات متعدد در منطقه می شود و در عین حال، دیگران را به تروریسم متهم می کند.

تقویت همکاری بانکی ایران و هند

رئیس کل بانک مرکزی در دیدار با ویشوش نگی سفیر جدید هند در ایران، بر ضرورت گسترش همکاری‌های اقتصادی، تسهیل تجارت و تقویت روابط بانکی در چارچوب تعاملات منطقه ای و چند جانبه تأکید کرد. در این دیدار ضمن بررسی موضوعات دوجانبه فیما بین ایران و هند، عبدالناصر همتی، بر ضرورت پایبندی و انجام اقدامات لازم در راستای تعاملات بشردوستانه توسط کشور هند تأکید کرد و گفت: با توجه به توانمندی و ظرفیت‌های اقتصادی ایران، همکاری دو کشور می‌تواند زمینه ارتقای توسعه روابط اقتصادی و تجاری فیما بین را فراهم آورد. رئیس کل بانک مرکزی همچنین ضمن اشاره بر اهمیت تقویت همکاری‌ها در چارچوب بریکس، بر توسعه سازوکارهای مالی و پولی مشترک و افزایش استفاده از ظرفیت‌های آن نهاد برای تسهیل مبادلات و کاهش موانع همکاری های اقتصادی تأکید کرد.

گزارش خبری

شفاف‌سازی بانک مرکزی درباره مطالبات ارزی واردکنندگان

روابط عمومی بانک مرکزی در واکنش به نامه جمعی از انجمن‌ها و تشکل‌های فعال در حوزه واردات کالاهای اساسی، ضمن قدردانی از تلاش‌های ارزشمند واردکنندگان این حوزه در تأمین نیازهای اساسی مردم و حفظ امنیت غذایی کشور، به‌ویژه در شرایط دشوار اقتصادی و محدودیت‌های موجود، توضیحات زیر را درخصوص سازوکار تأمین ارز ترجیحی و تعهدات مربوط به آن ارائه می‌کند: در سال‌های گذشته، سازوکار تأمین ارز ترجیحی کالاهای اساسی به این صورت بوده است که واردکنندگان، کالاهای مورد نیاز کشور را وارد کرده و دولت متعهد می‌شده است ارز مربوط به این واردات را با نرخ ترجیحی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان به ازای هر دلار تأمین کند. در این چارچوب، بانک مرکزی در جایگاه کارگزار دولت، از محل منابع ارزی که دولت در اختیار این بانک قرار می‌داده، ارز مورد نیاز واردکنندگان را با نرخ ترجیحی یادشده به آنان فروخته و معادل ریالی حاصل از فروش ارز را به حساب دولت واریز می‌کرده است. بنابراین، تعهد تأمین منابع ارزی برای پرداخت ارز ترجیحی به واردکنندگان کالاهای اساسی، اساسا بر عهده دولت بوده و بانک مرکزی در این سازوکار، نقش کارگزار و عامل اجرایی دولت را بر عهده داشته است. این رویه در سال‌های گذشته نیز برقرار بوده و دولت با تأمین و اختصاص منابع ارزی مورد نیاز، امکان ایفای تعهدات مربوط به واردات کالاهای اساسی را از طریق بانک مرکزی فراهم می‌کرده است. درخصوص مطالبات مورد اشاره تشکل‌های واردکننده نیز، تعیین تکلیف نهایی تعهدات مربوط و تأمین منابع ارزی مورد نیاز برای ایفای این تعهدات ضروری است. بدیهی است تأمین ارز با نرخ ترجیحی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان برای تسویه این مطالبات، مستلزم اختصاص منابع ارزی مربوط از سوی دولت به بانک مرکزی است و تا پیش از تحقق این امر، امکان ایفای تعهدات یادشده از این محل برای بانک مرکزی فراهم نخواهد بود.

بانک مرکزی نیز تأکید دارد به محض احصا و تعیین تکلیف تعهدات مربوط به واردکنندگان کالاهای اساسی از سوی دولت و مشخص شدن سازوکار ایفای آنها، با توجه به تصمیمات اتخاذشده، حداکثر همکاری و مساعدت ممکن را در چارچوب ضوابط و مقررات برای رفع مشکلات بانکی این واردکنندگان به عمل خواهد آورد. بدیهی است رسیدگی به موضوعاتی از جمله سود و جرایم بانکی و وضعیت بدهی‌های مربوط نیز با لحاظ حقوق و تعهدات قانونی طرفین و استفاده از ظرفیت‌های موجود در شبکه بانکی پیگیری خواهد شد.

بانک مرکزی ضمن تأکید بر اهمیت حمایت از فعالیت بخش خصوصی در تأمین پایدار کالاهای اساسی و امنیت غذایی کشور، امیدوار است با اهتمام دولت و همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط، تصمیمات لازم در کوتاه‌ترین زمان اتخاذ شده و با تأمین منابع ارزی مربوط، زمینه تسویه مطالبات و رفع مشکلات واردکنندگان فراهم شود.

پزشکیان: مرزها فرصت همکاری اند

آمریکا و رژیم صهیونیستی دنبال می‌شود، تضعیف کشورهای منطقه، ایجاد شکاف میان ملت‌های مسلمان و تضعیف تدریجی کشورهای بزرگ اسلامی است. ما باید با تقویت همکاری‌های متقابل و حمایت از یکدیگر، مانع تحقق چنین اهدافی شویم و اجازه ندیم کشورهای منطقه به‌صورت جداگانه در معرض فشار و تهدید قرار گیرند.

پزشکیان با اشاره به تلاش‌ها برای ایجاد فشار اقتصادی و نارضایتی اجتماعی در کشورهای منطقه افزود: کشورهای اسلامی باید از طریق تعامل سازنده، همکاری اقتصادی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های متقابل، در جهت رفع نیازهای یکدیگر گام بردارند. این تصور که می‌توان از طریق فشار و تحریم، ملت‌ها را به تسلیم وادار کرد، تصویری باطل است. هر اندازه همکاری میان کشورهای منطقه عمیق‌تر و گسترده‌تر شود، توان آنها برای مدیریت مشکلات و مقابله با فشارهای خارجی نیز افزایش خواهد یافت.

رئیس جمهور با اشاره به ظرفیت‌های داخلی ایران و حمایت مردم و رهبری کشور تأکید کرد: ایران با اتکا به تلاش‌های داخلی، حمایت و پشتیبانی ملت و هدایت‌های مقام معظم رهبری، مسیر عبور از مشکلات را با موفقیت طی خواهد کرد. بدون تردید، کشورهای

اجلاس سران مجمع کشورهای صادرکننده گاز

رئیس‌جمهور به منظور شرکت و سخنرانی در هشتمین اجلاس سران مجمع کشورهای صادرکننده گاز امشب عازم مسکو می‌شود. «حسین‌الله عباسی» در گفت‌وگو با خبرنگار سیاسی ایرنا اعلام کرد: رئیس‌جمهور پزشکیان عصر امروز دوشنبه ۴ مهر ۱۴۰۵ به منظور شرکت و سخنرانی در هشتمین اجلاس سران مجمع کشورهای صادرکننده گاز GECF به مسکو پایتخت روسیه می‌رود. سخنرانی رئیس‌جمهور در این اجلاس فردا انجام خواهد شد؛ همچنین رئیس‌جمهور در حاشیه این اجلاس با ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه و سران برخی از کشورهای حاضر دیدار و گفت‌وگو خواهد کرد. گفتنی است، روسای جمهور و هیات‌های عالی رتبه دو کشور در خصوص توسعه همکاری‌های سیاسی و اقتصادی و روند پیشرفت اجرای «توافقتنامه جامع راهبری ایران و روسیه» گفت‌وگو و رایزنی خواهند کرد.

نسخه تاب‌آوری نظام پرداخت در روزهای جنگ

سناریوهای شدید اما محتمل تأکید می‌کنند. در این چارچوب، تاب‌آوری به معنای جلوگیری از وقوع تمام اختلال‌ها نیست؛ زیرا چنین انتظاری، به‌ویژه در شرایط جنگی، واقع‌بینانه نخواهد بود. معیار اصلی آن است که نظام پرداخت تا چه اندازه می‌تواند خدمات حیاتی را هنگام بروز اختلال حفظ کند، مسیرهای جایگزین را به کار گیرد، عملیات را در بازه زمانی قابل قبول بازایی کند و با اطلاع‌رسانی شفاف، اعتماد عمومی را حفظ کند.

حفظ خدمات و دسترسی به پول نقد بررسی پژوهشکده پولی و بانکی نشان می‌دهد که معماری موجود نظام پرداخت ایران از ظرفیت‌هایی همچون سامانه‌های تثبیت‌شده پرداخت و تسویه، تجربه گسترده بانکداری الکترونیک، شبکه بانکی وسیع، سازوکارهای توزیع پول نقد و نقش محوری بانک مرکزی برخوردار است. با این حال، استفاده مؤثر از این ظرفیت‌ها در شرایط جنگی به سازمندی منسجم‌تر و آمادگی عملیاتی بیشتر نیاز دارد. در کوتاه‌مدت، نخستین اقدام باید شناسایی خدماتی باشد که توقف آنها بیشترین پیامد اقتصادی و اجتماعی را به دنبال دارد. پرداخت‌های ضروری مردم، دسترسی به پول نقد، تسویه‌های حیاتی و خدمات مورد نیاز بنگاه‌ها باید در اولویت برنامه‌های تداوم فعالیت قرار گیرند. تعریف حداقل سطح خدمات قابل ارائه در شرایط بحران، تقویت سازوکار فرماندهی و هماهنگی، آماده‌سازی شعب و خودپردازهای منتخب و پیش‌بینی روش‌های جایگزین برای دسترسی مردم به پول نقد، از جمله اقداماتی است که می‌تواند در این مرحله دنبال شود.

آن است که خود آنها نیز از نظر عملیاتی، امنیتی، نهادی و ارتباطی از آمادگی کافی برخوردار باشند. بر این اساس، راهکار اصلی را نمی‌توان در توسعه یک سامانه خاص خلاصه کرد. تاب‌آوری پایدار به ترکیبی از مسیرهای پرداخت، کانال‌های توزیع پول نقد، ارتباطات پشتیبان و سازوکارهای هماهنگی و تصمیم‌گیری در شرایط بحران نیاز دارد.

استانداردهای جهانی چه می‌گویند؟ استانداردهای بین‌المللی نیز بر ضرورت بازایی سریع عملیات، تداوم تسویه و آمادگی برای مواجهه با اختلال‌های شدید تأکید دارند. اصول زیرساخت‌های بازار مالی، تداوم عملکرد و بازایی به‌موقع خدمات

ناظر و سایر دستگاه‌های مسئول، انعطاف‌پذیری مقرراتی، حفظ دسترسی به پول نقد، تجهیز شعب منتخب و طراحی مسیرهای اضطراری، استمرار خدمات پایه بانکی را تا حد قابل قبولی حفظ کرد. در سوی دیگر، تجربه کانادا و بریتانیا یادآور می‌شود که اختلال در شبکه‌های مخابراتی یا زیرساخت‌های فناوری بانک‌ها، حتی بدون وقوع جنگ، می‌تواند پرداخت‌های روزمره را با مشکل مواجه کند. این تجربه‌ها اهمیت آمادگی برای اختلال‌هایی را نشان می‌دهند که ممکن است در چند بخش از زیرساخت‌های مالی به‌طور هم‌زمان رخ دهند. همچنین، تجربه باهاما و اتحادیه پولی کارائیب

● راز تاب‌آوری در تداوم خدمات

بازوی تحقیقاتی بانک مرکزی تأکید داد: تاب‌آوری نظام پرداخت در شرایط جنگ، مسئله‌ای حاکمیتی، بین‌نهادی و چندلایه است و نمی‌توان آن را به یک پروژه فنی محدود کرد. مسئله اصلی این نیست که آیا سامانه‌های پرداخت از زیرساخت پشتیبان برخوردارند یا خیر؛ بلکه باید مشخص شود در شرایطی مانند جنگ، قطع ارتباطات، حملات سایبری یا افزایش تقاضا برای پول نقد، کدام خدمات باید در اولویت قرار گیرند، چه مسیرهایی برای تداوم آنها وجود دارد، مسئولیت هماهنگی بر عهده کدام نهاد است و بازایی خدمات در چه بازه زمانی باید انجام شود. در چنین چارچوبی، پرداخت دیجیتال، پول نقد، شعب منتخب، خودپردازها، ارتباطات پشتیبان، مدیریت نقدینگی، امنیت سایبری و اطلاع‌رسانی عمومی، اجزای مکمل یک معماری واحد هستند. هماهنگی میان این اجزا می‌تواند به بانک مرکزی و شبکه بانکی کمک کند تا با استفاده از ظرفیت‌های موجود، تداوم خدمات حیاتی را در شرایط اختلال شدید تضمین‌پذیرتر سازند.

را از الزامات زیرساخت‌های حیاتی مالی می‌دانند. اصول تاب‌آوری عملیاتی بازل نیز بر شناسایی عملیات حیاتی، تعیین سطح تحمل اختلال، ترسیم وابستگی‌های داخلی و بیرونی و آزمون آمادگی در

شرقی نشان می‌دهد که ابزارهای دیجیتال جدید، از جمله پول دیجیتال بانک مرکزی، در برخی سناریوها می‌توانند به افزایش تاب‌آوری کمک کنند. با این حال، اتکا به چنین ابزارهایی مستلزم

به دنبال کاهش اثر فشار اقتصادی آمریکا هستیم

سختگوی دولت با تأکید بر اینکه «تورم» حاصل اقتصاد کلان است و نمی‌توان با دستکاری کوتاه مدت آنرا اصلاح کرد، گفت: دولت تلاش می‌کند از دو مسیر کنترل شیب تورم و افزایش مبلغ کالابرگ، فشار اقتصادی غرب و آمریکا را جبران کند.فاطمه مهاجرانی با تأکید بر اینکه «تورم» حاصل اقتصاد کلان است و نمی‌توان با دستکاری کوتاه مدت آنرا اصلاح کرد، گفت: تلاش می‌کنیم که مقابل فشار اقتصادی که غرب و آمریکا بر ما وارد می‌کنند، از یک سو شیب تورم را کنترل کنیم و از سوی دیگر درباره موضوعات معیشتی مردم همچون افزایش رقم کالابرگ کارهایی صورت گیرد.وی با تأکید بر اینکه افزایش رقم کالابرگ برای برخی دهک‌های نیازمند صورت گرفته است، افزود: امیدواریم با فرم خوداظهاری که در حال انجام است، افزایش مبلغ برای سایر افراد نیازمند نیز صورت گیرد.

هماهنگی‌های خود، اجازه ندهند چنین رویکردهایی به رویه‌ای برای برخورد با ملت‌های منطقه تبدیل شود. صیانت از حقوق ملت‌ها، احترام به حاکمیت کشورها، مقابله با تجاوز و تقویت همکاری‌های منطقه‌ای، مستلزم اراده‌ای مشترک و اقداماتی هماهنگ از سوی کشورهای اسلامی است. ایران نیز آمادگی دارد در این مسیر، با تکیه بر اشتراکات دینی، منافع متقابل و احترام به حقوق ملت‌ها، همکاری‌های خود را با کشورهای اسلامی گسترش دهد.

مدیریت اختلافات تکیه بر مشترکات

رئیس‌جمهور اظهار داشت: اگر در کنار یکدیگر باشیم، دشمنان نخواهند توانست به اهداف شوم خود دست یابند و با همدلی و همکاری می‌توانیم در مسیر تحقق توصیه‌های پیامبر گرامی اسلام (ص) و ساختن جوامعی برخوردار از عزت، عدالت و کرامت انسانی گام برداریم.پزشکیان با تأکید بر اینکه نیت ایران از توسعه تعاملات با کشورهای اسلامی، تقویت برادری، همبستگی و عزت امت اسلامی است، تصریح کرد: هدف ما تحکیم روابط برادرانه با کشورهای اسلامی، تأمین عزت و سربلندی مسلمانان منطقه و پایان دادن به وحشی‌گری‌ها و جنایات رژیم صهیونیستی علیه ملت‌های مظلوم و مسلمان است. امیدواریم با تکیه بر اراده مشترک، همبستگی و همکاری کشورهای اسلامی، زمینه توقف این جنایات و برقراری صلح، امنیت و عدالت در منطقه فراهم شود.

اسلامی باید با درک پیوستگی امنیت و منافع خود، در کنار یکدیگر قرار گیرند؛ چراکه تضعیف هر یک از کشورهای بزرگ منطقه می‌تواند زمینه‌ساز افزایش فشارها و تهدیدها علیه دیگر کشورهای اسلامی نیز شود.

تأکید بر حق فعالیت‌های هسته‌ای صلح‌آمیز

پزشکیان در بخش دیگری از سخنان خود با تأکید بر مواضع اصولی ایران در زمینه فعالیت‌های هسته‌ای اظهار داشت: ایران به‌دنبال دستیابی به سلاح هسته‌ای نیست و به‌عنوان عضو معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای، خواهان ادامه فعالیت‌های هسته‌ای خود در چارچوب حقوق و تعهدات بین‌المللی است. ایران بر این اساس، حق بهره‌مندی از فعالیت‌های هسته‌ای صلح‌آمیز را برای خود محفوظ می‌داند و انتظار دارد این حقوق در چارچوب مقررات بین‌المللی مورد احترام قرار گیرد. رئیس‌جمهور با انتقاد از رویکردهای دواگنه در قبال ایران تصریح کرد: استفاده از موضوع هسته‌ای به‌عنوان بهانه‌ای برای اعمال فشار، تهدید، حمله به تأسیسات هسته‌ای و طرح ادعای آمادگی برای مذاکره و گفت‌وگو، هم‌زمان با حمله به ایران رویکردی متناقض و غیرسازنده است که به تضعیف اعتماد عمومی و افزایش بی‌اعتمادی در میان مسئولان و مردم ایران منجر شده است. پزشکیان تأکید کرد: کشورهای اسلامی باید با تقویت تعاملات و

اتصال ریلی ترکمنستان به ترکیه از مسیر ایران

شورای اقتصاد به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور، شیوه تأمین مالی احداث راه‌آهن دوخطه برقی خاوران - تبریز - مرند - چشمه‌ثربا را تصویب کرد؛ تصمیمی مهم در مسیر تکمیل کریدور ریلی ترکمنستان - ایران - ترکیه که با اجرای این طرح، زمینه تقویت جایگاه ترانزیتی ایران و گسترش همکاری‌های اقتصادی منطقه‌ای فراهم خواهد شد.در این جلسه، شیوه تأمین بودجه احداث راه‌آهن دوخطه برقی خاوران - تبریز - مرند - چشمه‌ثربا به تصویب رسید؛ طرحی زیرساختی که با تکمیل آن، کریدور ریلی ترکمنستان - ایران - ترکیه تکمیل خواهد شد.این تصمیم گامی مهم در مسیر توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل ریلی کشور و تقویت ظرفیت ایران برای ایفای نقش در اتصال مسیرهای تجاری و ترانزیتی منطقه به شمار می‌رود.

افزایش تعرفه واردات خودرو

شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا مصوب کردند تا حقوق ورودی واردات خودروهای بنزینی و هیبریدی ۱۰۰ درصد و به مناطق آزاد ۶۰ درصد باشد.بر اساس این مصوبه حقوق ورودی خودروهای بنزینی و هیبریدی وارداتی - با تأمین ارز از هر محل - در سال ۱۴۰۵ و همچنین واردات خودرو از مناطق آزاد به سرزمین اصلی (مطابق مواد ۹۱ و ۹۲ ضوابط اجرایی قانون بودجه امسال) - به استثنای خودروهای تمام‌برقی - حداقل ۱۰۰ درصد تعیین شده است. حقوق ورودی خودروی وارداتی به مناطق آزاد برای خودروهای بنزینی و هیبریدی - به استثنای خودروهای تمام‌برقی - ۶۰ درصد تعیین شده است.منابع حاصل از افزایش تعرفه گمرکی واردات خودرو به مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود.

لغو محاسبه گمرکی با ارز روز

معاون وزیر صنعت معدن و تجارت اعلام کرد: در جلسه اخیر هیات دولت و با نظر ریاست جمهوری، مصوبه مربوط به محاسبه ارزش گمرکی کالاها با نرخ ارز روز لغو شد.سید حامد عاملی اظهار داشت: تمام تلاش دولت و وزیر صمت در جهت جلوگیری از اعمال مصوباتی است که باعث افزایش قیمت‌ها بویژه در حوزه خودرو می‌شود.معاون صنایع ماشین آلات و تجهیزات وزیر صمت گفت: پیگیری‌ها برای حل سایر موارد نیز برای جلوگیری از ایجاد التهاب در بازار خودرو ادامه دارد که نتایج آن در اسرع وقت به مردم عزیز و شریف اعلام خواهد شد.ابراهیم سالاری مدیرکل نظارت بر کالاهای فلزی و معدنی سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان روز گذشته از پیش‌نویس شیوه جدید قیمت‌گذاری خودرو توسط معاونت صنایع ماشین‌آلات و تجهیزات وزارت صنعت، معدن و تجارت خبر داد.

گفت‌وگو

اقتصاد ایران آبدیده‌تر از گذشته

محسن ابراهیمی، معاون پژوهشی پژوهشکده امور اقتصادی با تأکید بر افزایش تاب‌آوری اقتصاد ایران در برابر تحریم‌ها و شوک‌های خارجی گفت: تاب‌آوری، توان مقابله با شوک‌ها، حفظ کارکردهای اساسی و بازگشت به مسیر رشد پایدار است. اقتصاد ایران پس از انقلاب با تحریم مواجه بوده و کوشیده با اتکا به قوانین بالادستی، منابع داخلی و مردمی‌سازی اقتصاد، وابستگی به عوامل بیرونی را کاهش دهد. معاون پژوهشی پژوهشکده امور اقتصادی وزارت اقتصاد افزود: کاهش این وابستگی، اقتصاد را از آثار تحریم مصون نمی‌کند و بخش عمده خانوارها با کاهش قدرت خرید و رفاه روبه‌رو شده‌اند.

وی وابستگی به نفت را از عوامل آسیب‌پذیری اقتصاد دانست و افزود: تنوع تولیدات افزایش یافته و فعالیت‌های حوزه انرژی از تولید و صادرات نفت به تولید فراورده‌های نفتی و توسعه پتروشیمی گسترش یافته است. در بخش معادن نیز تلاش شده است از منابع موجود استفاده و تنوع صادرات افزایش یابد. هرچند به همه اهداف نرسیده‌ایم، وضعیت بهتر شده است. این تغییرات با هدف کاهش وابستگی اقتصاد به صادرات یک محصول دنبال شده‌اند.

ابراهیمی تجربه مقابله با تحریم‌ها در چهار تا پنج دهه گذشته را عامل افزایش آمادگی اقتصاد دانست و توضیح داد: این تجربه‌ها سازگاری با بحران‌هایی مانند همه‌گیری بیماری‌ها را تقویت کرده‌اند. اقتصاد ایران برای تأمین مالی رشد عمدتاً به منابع داخلی متکی بوده و وابستگی کمتری به منابع خارجی داشته است؛ زیرا کاهش اعتبارات خارجی می‌تواند فعالیت اقتصادهای وابسته را مختل کند.

شوک‌های بیرونی و نقش بانک مرکزی معاون پژوهشی پژوهشکده امور اقتصادی گفت: کنترل تورم و حفظ ارزش پول ملی از وظایف اصلی بانک مرکزی است. بخشی از کاهش ارزش پول ملی ناشی از نبود استقلال بانک مرکزی و درهم‌تنیدگی سیاست‌های مالی و پولی بوده است، اما نمی‌توان تورم و کاهش ارزش پول را بدون بررسی برنامه‌های دولت، شوک‌ها و اقدامات بانک مرکزی صرفاً به عملکرد این نهاد نسبت داد.

وی درباره تحقق نیافتن کامل اهداف تورمی افزود: سیاست‌های اقتصادی و پولی نیازمند بازاندیشی هستند، هرچند شوک‌های بیرونی نیز بر تحقق اهداف اثر گذاشته‌اند. محدودیت درآمدهای نفتی و کافی نبودن درآمدهای مالیاتی ممکن است دولت را به استفاده از منابع بانک مرکزی سوق دهد؛ حتی اگر این نهاد تمایلی به تأمین مالی دولت نداشته باشد. ازاین‌رو، ارزیابی عملکرد سیاست‌گذار پولی نیازمند توجه هم‌زمان به شرایط مالی دولت و محدودیت‌های اقتصادی است.

ابراهیمی تأکید کرد: تورم و کاهش ارزش پول ملی، بررسی اثربخشی سیاست‌ها را ضروری می‌کند. باید مشخص شود چه بخشی از تحولات تورمی ناشی از شوک‌های اقتصادی و چه بخشی مربوط به سیاست‌های داخلی بوده تا بتوان درباره اقدامات لازم برای کنترل تورم قضاوت کرد.

تفاوت تاب‌آوری با وضعیت رفاهی خانوارها

وی گفت: تقریباً از سال ۱۳۹۷ و هم‌زمان با تشدید تحریم‌ها، آثار تورمی بیشتر نمایان شد. پیش از آن تورم متوسط حدود ۲۰ درصد بود، اما در سال‌های اخیر تورم‌های بالای ۵۰ درصد تجربه شده است. تورم برای همه خانوارها یکسان نیست.

وی افزود: خانوارهای دارای درآمد ثابت، اگر افزایش درآمدها متناسب با تورم نباشد، قدرت خرید کمتری پیدا می‌کنند و سفره آن‌ها کوچک‌تر می‌شود. در مقابل، برخی گروه‌های دارای درآمد وابسته به فعالیت‌های بازار ممکن است سطح رفاه خود را افزایش داده باشند. ابراهیمی این تفاوت را عامل دوقطبی‌تر شدن وضعیت خانوارها دانست و تأکید کرد: باید میان دهک‌های درآمدی و ثروتی تفاوت قائل شد. برخی دهک‌های بالای ثروتی احتمالاً وضعیت بهتری پیدا کرده‌اند، اما رفاه بخش عمده خانوارها کاهش یافته است. خانواده‌ها برای سازگاری با فشارهای اقتصادی ممکن است مصرف برخی کالاها را کاهش داده یا آن‌ها را از سبد مصرفی خود حذف کرده باشند.

حرکت سایپا درجاده زیان‌باشتاب‌بالا

خریدار باید علاوه بر توان مالی، از اهلیت صنعتی و مدیریتی برخوردار باشد و بتواند برای کاهش هزینه‌های تولید، اصلاح ساختار مالی، بهبود زنجیره تأمین و ارتقای کیفیت محصولات برنامه‌ای عملیاتی ارائه دهد. صرف خرید سهام و تغییر نام مالک، بدون ایجاد تحول در شیوه اداره شرکت، تضمینی برای بهبود عملکرد نخواهد بود.

از سوی دیگر، نحوه واگذاری هم اهمیت زیادی دارد. شفافیت در فرایند فروش، قیمت‌گذاری منصفانه، مشخص‌بودن تعهدات خریدار و نظارت بر اجرای برنامه‌های اصلاحی، از جمله عواملی هستند که می‌توانند بر نتیجه این فرایند اثر بگذارند. اگر این موارد جدی گرفته نشوند، حتی واگذاری به بخش خصوصی هم لزوماً به افزایش بهره‌وری و بهبود وضعیت مالی منجر نخواهد شد. نکته مهم دیگر، رقابت در بازار خودروست. اگر قرار باشد مالکیت تغییر کند، اما محدودیت‌های رقابتی، موانع ورود بازیگران جدید و مشکلات ساختاری بازار همچنان پابرجا بمانند، نمی‌توان انتظار داشت تمام مسائل سایپا با یک تصمیم حل شوند. خصوصی‌سازی زمانی می‌تواند به نتیجه برسد که در کنار تغییر مالکیت، زمینه برای رقابت مؤثرتر، پاسخ‌گویی مدیریتی و بهبود واقعی کیفیت و قیمت فراهم شود.

گزارش شش‌ماهه سایپا نشان می‌دهد که ادامه وضعیت فعلی می‌تواند هزینه سنگینی برای شرکت و سهام‌داران آن داشته باشد. افت درآمد، افزایش نسبت زیان به درآمد عملیاتی و پنج‌برابرشدن زیان هر سهم نسبت به دوره مشابه سال قبل، نشانه‌هایی هستند که نمی‌توان به‌سادگی از کنار آن‌ها گذشت. با این حال، راه نجات سایپا صرفاً در واگذاری خلاصه نمی‌شود. آنچه اهمیت دارد، کیفیت این واگذاری و برنامه‌ای است که پس از آن اجرا خواهد شد.

مسئله فقط زیان یک شرکت نیست وقتی یکی از بزرگ‌ترین خودروسازان کشور، با سابقه طولانی و سهم قابل‌توجه از بازار، به چنین وضعیتی می‌رسد، نمی‌توان موضوع را صرفاً به عملکرد یک شرکت محدود کرد. این اعداد پرسش‌های جدی‌تری را درباره ساختار صنعت خودرو، نحوه قیمت‌گذاری، هزینه‌های تولید، بهره‌وری و میزان رقابت در بازار مطرح می‌کنند. بازاری که در آن رقابت مؤثر محدود باشد، ممکن است انگیزه خودروساز برای کاهش هزینه‌ها، بهبود کیفیت و جلب رضایت مشتری را تضعیف کند. البته نمی‌توان تمام زیان سایپا را صرفاً به انحصار نسبت داد؛ هزینه‌های مالی، ساختار هزینه‌ها، محدودیت‌های تولید و تأمین قطعات و تصمیم‌های مدیریتی هم می‌توانند در عملکرد شرکت نقش داشته باشند. با این حال، نتیجه برای مصرف‌کننده و سهام‌دار چندان تفاوتی ندارد: یکی با محدودیت انتخاب و مسئله قیمت و کیفیت روبه‌روست و دیگری زیان شرکتی را تحمل می‌کند که انتظار می‌رود از محل فعالیت اصلی خود درآمذزایی کند.

واگذاری؛ راه‌حل یا صرفاً تغییر مالک؟

مدت‌هاست که موضوع واگذاری سایپا مطرح شده و این واگذاری می‌تواند فرصتی برای بازنگری در ساختار مدیریتی و اقتصادی شرکت باشد. ورود مالک جدید، در صورتی که با مدیریت حرفه‌ای‌تر، تأمین منابع مالی و برنامه‌ای روشن برای اصلاح ساختار شرکت همراه شود، می‌تواند به بهبود بهره‌وری و کنترل هزینه‌ها کمک کند. اما یک نکته را نباید نادیده گرفت: واگذاری به‌خودی‌خود به معنای نجات یک شرکت زیان‌ده نیست. مسئله اصلی این است که چه کسی سایپا را تحویل می‌گیرد و با چه برنامه‌ای قرار است آن را اداره کند.

دارایی‌ها (NAV) را دارند. در مقابل، صندوق «ارزش مسکن» با حباب مثبت ۱۹۸ درصد، بیشترین حباب مثبت را در میان هشت صندوق ثبت کرده است. این اختلاف‌ها می‌توانند در بررسی قیمت معاملاتی صندوق‌ها در مقایسه با ارزش خالص دارایی‌های آن‌ها اهمیت داشته باشند؛ هرچند به‌تنهایی معیار کافی برای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری نیستند. در بخش بازدهی هفتگی، «دانیک» با افت ۵.۵۶ درصدی، بیشترین کاهش را ثبت کرده است. در مقابل، «ارزش مسکن» با بازدهی مثبت ۲.۹۱ درصد، «هین شهر» با ۰.۲۵ درصد و «عمارت دی» با ۰.۶۴

در همین دوره، هزینه‌های فروش، اداری و عمومی با افزایش حدود ۸ درصدی به ۴.۸ همت رسید و سایر درآمدهای شرکت نیز با افت حدود ۶۰ درصدی به ۱.۸ همت کاهش یافت. ترکیب زیان ناخالص سنگین، هزینه‌های عمومی و کاهش سایر درآمدها، امکان جبران ضعف عملکرد اصلی شرکت را محدود کرده است.از این منظر، افزایش زیان عملیاتی اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا نشان می‌دهد مشکل صرفاً به نحوه تأمین مالی یا هزینه بدهی‌ها مربوط نیست و خود فعالیت اصلی شرکت نیز زیان‌ده‌تر شده است. مجموع این شاخص‌ها نشان می‌دهد که چالش سایپا تنها به ثبت زیان در یک دوره مالی محدود نیست؛ بلکه فاصله میان درآمد فروش و هزینه تولید، افزایش هزینه‌های تأمین مالی و انباشت زیان‌ها، ظرفیت مالی شرکت را تحت فشار قرار داده‌اند.

در نهایت، نسبت حدود ۸۰ درصدی زیان انباشته به سرمایه، هشدار مهم درباره شدت زیان‌های انباشته‌شده سایپا است؛ اما به‌تنهایی به معنای تحقق شرایط قانونی ورشکستگی یا شمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت نیست. برای اظهارنظر حقوقی دقیق در این زمینه، باید مبنای محاسبه زیان‌های منظورشد در قانون و وضعیت حقوق مالکانه شرکت مطابق ضوابط مربوط بررسی شود. وضعیت سهام‌داران هم بهتر از این نیست. زیان شناسایی‌شده به ازای هر سهم خساراً در شش‌ماهه امسال به ۲۰ تومان رسیده؛ در حالی که این رقم در دوره مشابه سال قبل ۴ تومان بود. به این ترتیب، زیان هر سهم در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته پنج برابر شده است. البته این روند به‌تنهایی برای پیش‌بینی قطعی عملکرد نیمه دوم سال کافی نیست، اما نشان می‌دهد چرا ادامه این وضعیت می‌تواند برای سهام‌داران نگران‌کننده باشد.

نوسان معنادار بازده صندوق های املاک

سرمایه‌گذاران کمک کنند. با این حال، بازدهی این صندوق‌ها تضمین‌شده نیست و عواملی مانند شرایط بازار مسکن، میزان درآمد اجاره، هزینه‌های مدیریت و وضعیت عرضه و تقاضا در بازار سرمایه بر عملکرد آن‌ها تأثیر می‌گذارند. در حال حاضر، هشت صندوق املاک و مستغلات در بازار سرمایه ایران فعالیت می‌کنند؛ با این حال، برخی از این صندوق‌ها هنوز به فعالیت اصلی خود، یعنی خرید املاک و مستغلات، نپرداخته‌اند و سرمایه خود را در سایر صندوق‌ها یا سپرده‌های بانکی سرمایه‌گذاری می‌کنند.

بررسی عملکرد صندوق‌های املاک و مستغلات نشان می‌دهد که این گروه از نظر ارزش معاملات، حباب قیمتی و بازدهی دوره‌ای، شرایط متفاوتی را تجربه می‌کنند. صندوق «کلید» با میانگین ماهانه ارزش معاملات ۱۱۵.۵ میلیارد ریال و صندوق «ارزش مسکن» با میانگین ۸۲.۱ میلیارد ریال، از صندوق‌های قابل‌توجه این گروه از نظر ارزش معاملات هستند.

از نظر حباب قیمتی، صندوق «دانیک» با حباب منفی ۱۸.۵۷ درصد و «کاشانه» با حباب منفی ۷.۷۴ درصد، بیشترین فاصله منفی قیمت از ارزش خالص

صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات از جمله ابزارهای مالی هستند که امکان سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در بازار ملک را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌کنند. این صندوق‌ها با جمع‌آوری سرمایه افراد، در دارایی‌های ملکی مانند ساختمان‌های تجاری، اداری و مسکونی سرمایه‌گذاری می‌کنند و می‌توانند از محل اجاره‌بها یا افزایش ارزش املاک، برای سرمایه‌گذاران بازدهی ایجاد کنند.

یکی از مهم‌ترین مزایای این صندوق‌ها، امکان ورود به بازار املاک با سرمایه‌ای کمتر از سرمایه موردنیاز برای خرید مستقیم ملک است. همچنین، سرمایه‌گذاران بدون نیاز به مدیریت، نگهداری و اجاره مستقیم ساختمان می‌توانند از منافع سرمایه‌گذاری در املاک بهره‌مند شوند. برخورداری از مدیریت حرفه‌ای، امکان خریدوفروش واحدهای صندوق در بازار سرمایه و کاهش دشواری‌های معاملات مستقیم ملک، از دیگر ویژگی‌های این ابزار مالی است. از سوی دیگر، صندوق‌های املاک و مستغلات می‌توانند به افزایش نقدشوندگی سرمایه‌گذاری در بخش مسکن و تنوع‌بخشی به سبد دارایی

خودرو

صورت‌های مالی شش‌ماهه سایپا نشان می‌دهد زیان‌دهی این خودروساز شتاب گرفته و فشار بر ساختار مالی شرکت افزایش یافته است؛ به‌طوری‌که زیان انباشته به حدود ۱۲۹۶ همت، معادل نزدیک به ۸۰ درصد سرمایه ثبت‌شده رسیده است. ثبت حدود ۳۳ همت زیان خالص در شش‌ماهه نخست امسال زنگ هشدار جدی برای سهامداران است؛ زیرا تداوم این روند می‌تواند ریسک سرمایه‌گذاری در سهام سایپا را افزایش دهد. شرکت سایپا در شش‌ماهه نخست امسال با تشدید زیان در سطوح مختلف عملیاتی و مالی مواجه شد؛ به‌طوری‌که زیان ناخالص شرکت به ۲۳ همت، زیان عملیاتی به ۲۷ همت و زیان خالص به حدود ۳۳ همت رسید. هم‌زمان، زیان انباشته شرکت در پایان شهریور از مرز یک‌هزار و ۲۹۶ همت عبور کرد و به حدود ۸۰ درصد سرمایه ثبت‌شده رسید. این ارقام از افزایش فشار بر سودآوری و تضعیف ظرفیت مالی یکی از خودروسازان بزرگ کشور حکایت دارد.

سایپا در شش‌ماهه نخست امسال بیش از ۳۳ همت زیان شناسایی کرده است؛ که نسبت به ۶ همت سال قبل پنج برابر رشد کرده است.

این تحول در حالی رخ داده است که درآمدهای عملیاتی سایپا با کاهش ۲۶ درصدی از ۴۹ همت در شش‌ماهه نخست سال گذشته به ۳۶ همت در سال ۱۴۰۵ رسیده است. بنابراین، درآمد شرکت نه‌تنها کاهش یافته، بلکه دیگر توان پوشش هزینه‌های مستقیم تولید را نیز نداشته است. همین وضعیت، زیان ناخالص و سپس زیان عملیاتی را افزایش داده و در نهایت به ثبت زیان خالص سنگین منجر شده است.

زیان ناخالص؛ شکاف میان فروش و هزینه

در نیمه نخست امسال، درآمد عملیاتی سایپا حدود ۳۶ همت بود، در حالی که بهای تمام‌شده به حدود ۵۹ همت رسید، به بیان دیگر، شرکت در برابر هر ۱۰۰ ریال درآمد عملیاتی، حدود ۱۶۴ ریال بهای تمام‌شده ثبت کرده است.

این نسبت نشان می‌دهد که مشکل سایپا پیش از محاسبه هزینه‌های اداری، عمومی و مالی نیز جدی بوده است. در چنین شرایطی، حتی کاهش هزینه‌های مالی یا درآمذزایی از محل دارایی‌ها به‌تنهایی نمی‌تواند مسئله اصلی را حل کند؛ زیرا نخست باید شکاف میان درآمد فروش و هزینه تولید کاهش یابد.

زیان عملیاتی ۲۷ همتی

زیان عملیاتی سایپا در شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۵ به بیش از ۲۷ همت رسیده است؛ در حالی که این رقم در دوره مشابه سال قبل حدود ۸۳۰ میلیارد بوده است بنابراین، زیان عملیاتی شرکت بیش از ۳۰ برابر شده است.

تازه‌های اقتصاد بررسی می‌کند

رشد اقتصادی تضمین کننده ثبات نیست!

جهان

اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۶ همچنان رشد می‌کند، اما افزایش تولید و تجارت به معنای کاهش نااطمینانی‌ها یا بهبود یکسان وضعیت معیشتی مردم نیست. در شرایطی که سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی شتاب گرفته و مبادلات تجاری جهان به سطوح بی‌سابقه‌ای رسیده است، هزینه‌های بالای انرژی، انباشت بدهی‌های عمومی، تنش‌های ژئوپولیتیکی و توزیع نابرابر منافع فناوری، چشم‌انداز اقتصاد بین‌الملل را با چالش‌های جدی مواجه کرده‌اند. از این منظر، پرسش اصلی صرفاً میزان رشد اقتصاد جهان نیست، بلکه توانایی کشورها برای حفظ این رشد در برابر شوک‌ها و تبدیل آن به بهبود واقعی قدرت خرید و کیفیت زندگی شهروندان است.

رشد جهانی زیر سایه نااطمینانی

برآوردهای نهادهای بین‌المللی از آینده اقتصاد جهان، تصویری دوگانه از وضعیت موجود ارائه می‌کنند. صندوق بین‌المللی پول در چشم‌انداز اقتصاد جهانی اکتبر ۲۰۲۶، رشد اقتصاد جهان را برای سال جاری ۳.۱ درصد و برای سال ۲۰۲۷ حدود ۳.۴ درصد پیش‌بینی کرده است. همچنین، نرخ تورم کل جهانی برای این دو سال به‌ترتیب ۴.۷ و ۴.۱ درصد برآورد شده است. در مقابل، کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد (انکتاد) در گزارش تجارت و توسعه ۲۰۲۶، رشد اقتصاد جهان را حدود ۲.۶ درصد پیش‌بینی می‌کند و نسبت به فشارهای مالی بر کشورهای درحال توسعه و توزیع نامتوازن منافع تجارت جهانی هشدار می‌دهد.

این پیش‌بینی‌ها به دلیل تفاوت در روش‌های محاسبه و مفروضات اقتصادی، مستقیماً قابل مقایسه نیستند. بااین‌حال، هر دو بر تداوم مخاطرات ساختاری اقتصاد جهانی دلالت دارند. در شاخص رصد بهبود اقتصاد جهانی متعلق به مؤسسه بروکینگز و روزنامه فایننشال تایمز، نیز از تثبیت نسبی رشد در اقتصادهای پیشرفته و نوظهور روایت شده است، اما تورم ماندگار، بدهی‌های عمومی و تنش‌های تجاری را همچنان از عوامل تهدیدکننده این روند معرفی می‌کنند.

در چنین شرایطی، بخش مهمی از خوش‌بینی بازارهای مالی به سرمایه‌گذاری‌های گسترده در هوش مصنوعی وابسته است؛ سرمایه‌گذاری‌هایی که انتظار می‌رود در نهایت بهره‌وری و سودآوری شرکت‌ها را افزایش دهند.

فرانسه و اروپا؛ رشد محدود، بدهی سنگین

فرانسه نمونه‌ای روشن از دشواری حفظ رشد اقتصادی در شرایط افزایش بدهی عمومی است. براساس برآورد بهار ۲۰۲۶ کمیسیون اروپا، انتظار می‌رود اقتصاد این کشور در سال جاری تنها ۰.۸ درصد رشد کند. هم‌زمان، کسری بودجه فرانسه حدود ۵.۱ درصد تولید ناخالص داخلی برآورد شده و احتمال می‌رود نسبت بدهی عمومی به تولید ناخالص داخلی تا سال ۲۰۲۷ به حدود ۱۲۰ درصد برسد.

افزایش هزینه بهره بدهی‌ها و گرانی انرژی، در کنار محدود شدن قدرت خرید خانوارها، توان دولت فرانسه برای تحریک اقتصاد را کاهش داده است. پاریس ناچار است میان کاهش مخارج عمومی، افزایش درآمدهای مالیاتی و حفظ حمایت‌های اجتماعی تعادل برقرار کند؛ تصمیم‌هایی که هرکدام هزینه‌های اقتصادی و سیاسی خاص خود را دارند.

آمریکا؛ رونق فناوری در برابر فشار بدهی

اقتصاد آمریکا با وجود برخورداری از بازارهای مالی، شرکت‌های بزرگ فناوری؛ از فشارهای مالی مصون

نمانده است. براساس گزارش رویترز، کسری بودجه دولت فدرال آمریکا در سال مالی جاری به حدود ۱.۹۹ تریلیون دلار رسیده است؛ رقمی کم سابقه در پنج سال اخیر. هزینه خدمت بدهی نیز با افزایش ۱۲ درصدی نسبت به سال قبل، به حدود ۱.۳۶ تریلیون دلار رسیده و بدهی کل دولت از مرز ۴۰ تریلیون دلار عبور کرده است.

افزایش هزینه بهره به این مناسبت که سهم بیشتری از منابع عمومی باید صرف تعهدات گذشته شود و منابع کمتری برای زیرساخت‌ها، آموزش و مقابله با بحران‌های احتمالی باقی بماند، تداوم کسری‌های نزدیک به دو تریلیون دلار نیز می‌تواند توان دولت برای اجرای سیاست‌های حمایتی هنگام بروز شوک‌های اقتصادی را محدود کند. در کنار این فشار مالی، سیاست‌های تعرفه‌ای و تنش‌های تجاری نیز بر نااطمینانی بنگاه‌ها می‌افزایند. تعرفه‌ها ممکن است در کوتاه‌مدت از برخی تولیدکنندگان داخلی حمایت کنند، اما افزایش هزینه واردات مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای و احتمال اقدامات تلافی‌جویانه شرکای تجاری، می‌تواند هزینه تولید را بالا ببرد.

انرژی و بدهی؛ دو محدودیت مشترک

بازار انرژی یکی از مهم‌ترین مسیرهای انتقال تنش‌های ژئوپولیتیکی به اقتصاد واقعی است. افزایش بهای نفت و گاز، هزینه تولید صنعتی، حمل‌ونقل، کشاورزی و تأمین کالاهای اساسی را بالا می‌برد. بنگاه‌ها در واکنش به این شوک ناچارند کاهش حاشیه سود را بپذیرند یا بخشی از هزینه‌ها را به مصرف‌کنندگان منتقل کنند. افزایش قیمت انرژی همچنین مهار تورم را دشوارتر می‌کند. اگر گرانی سوخت و نهاده‌های تولید به سایر کالاهای و خدمات سرایت کند، بانک‌های مرکزی ممکن است برای مهار انتظارات تورمی، نرخ بهره را برای مدت طولانی‌تری بالا نگه دارند. در نتیجه، هزینه استقراض دولت‌ها، خانوارها و شرکت‌ها افزایش می‌یابد و سرمایه‌گذاری با محدودیت بیشتری روبه‌رو می‌شود. این فشار برای کشورهای واردکننده انرژی و خانوارهای کم‌درآمد شدیدتر است؛ زیرا بخش بزرگی از درآمد این خانوارها صرف غذا، مسکن و انرژی می‌شود و امکان چندانی برای جبران افزایش هزینه‌ها ندارند. در کشورهای درحال‌توسعه نیز شوک انرژی می‌تواند هم‌زمان تورم داخلی، تراز تجاری و ذخایر ارزی را تحت تأثیر قرار دهد.

در همین حال، افزایش بدهی عمومی زمانی به یک محدودیت جدی تبدیل می‌شود که هزینه استقراض بالا برود، درآمدهای دولت با تعهدات آن متناسب نباشد و بخش بزرگی از بودجه صرف بازپرداخت بهره شود. در چنین شرایطی، دولت‌ها برای حمایت از خانوارها، توسعه زیرساخت‌ها و مقابله با رکود، فضای مانور کمتری خواهند داشت.

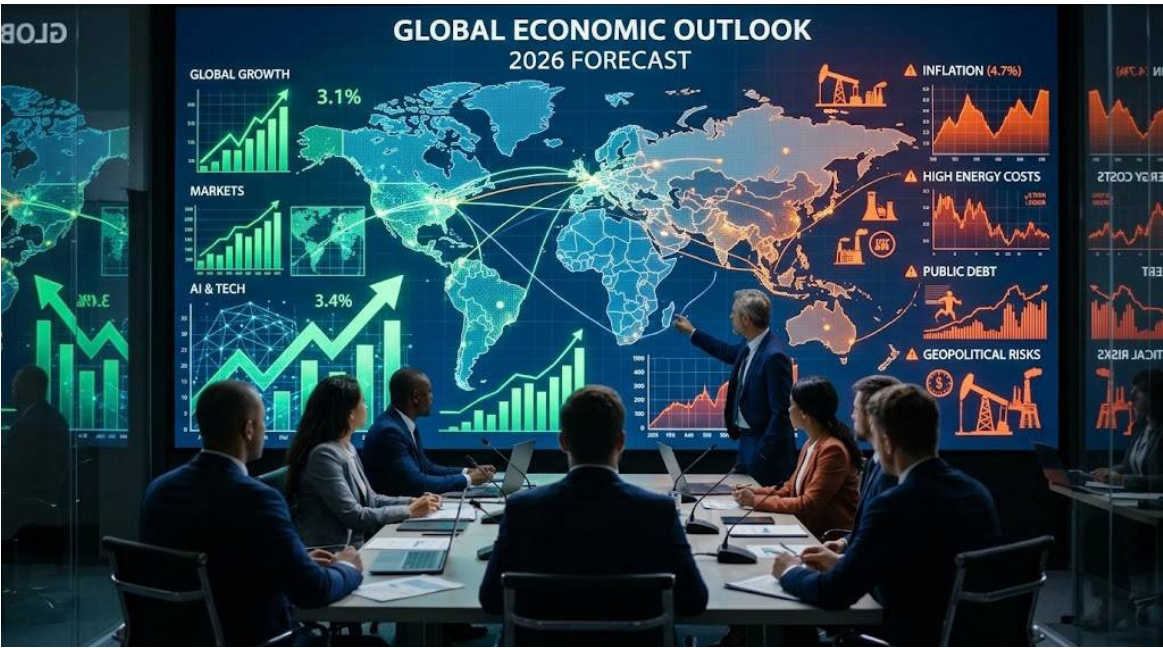
هوش مصنوعی؛ فرصت رشد یا ریسک تازه؟

در میان این چالش‌ها، هوش مصنوعی به یکی از مهم‌ترین امیدهای اقتصاد جهانی تبدیل شده است. توسعه مراکز داده، زیرساخت‌های محاسباتی و صنعت نیمه‌رساناها می‌تواند بهره‌وری را افزایش دهد، هزینه تولید را کاهش دهد و فرصت‌های تازه‌ای برای فعالیت اقتصادی ایجاد کند. بااین‌حال، بخش مهمی از ارزش‌گذاری‌های بازار سهام بر این فرض استوار است که سرمایه‌گذاری‌های سنگین کنونی در نهایت به افزایش ملموس بهره‌وری و سودآوری منجر می‌شوند. اگر بازده واقعی این پروژه‌ها کمتر از انتظارات باشد، احتمال بازنگری در ارزش دارایی‌ها و برنامه‌های توسعه شرکت‌ها وجود دارد. صندوق بین‌المللی پول نیز تغییر ناگهانی انتظارات بازار درباره هوش مصنوعی را از خطرهای بالقوه اقتصاد جهانی می‌داند.

مسئله مهم‌تر، نحوه توزیع منافع این فناوری است. اگر افزایش بهره‌وری به رشد تولید، دستمزدها و فرصت‌های شغلی منجر شود، هوش مصنوعی می‌تواند بنیان‌های رشد را تقویت کند؛ اما اگر منافع آن عمدتاً در اختیار شمار محدودی از شرکت‌های بزرگ و کشورهای برخوردار از سرمایه و زیرساخت‌های پیشرفته باقی بماند، شکاف اقتصادی میان کشورها عمیق‌تر خواهد شد.

رشد مبادلات، تداوم شکاف توسعه

تجارت بین‌المللی نیز زیر تأثیر رقابت قدرت‌های بزرگ، سیاست‌های صنعتی و ملاحظات امنیت ملی در حال تغییر است. شرکت‌های چندملیتی هنگام انتخاب محل تولید و تأمین مواد اولیه، علاوه بر هزینه، امنیت زنجیره تأمین، دسترسی به فناوری و ریسک‌های سیاسی را نیز در نظر می‌گیرند. براساس داده‌های انکتاد، ارزش تجارت جهانی در سال ۲۰۲۵ به حدود ۳۵ تریلیون دلار رسید. پیش‌بینی این نهاد حاکی از آن است که حجم واقعی تجارت کالا و خدمات در سال ۲۰۲۶ حدود ۴ درصد رشد خواهد کرد؛ هرچند افزایش قیمت‌ها، به‌ویژه در بازار

انرژی، بخشی از رشد ارزش اسمی مبادلات را توضیح می‌دهد.

در این میان، جایگاه کشورها در زنجیره ارزش اهمیت تعیین‌کننده‌ای دارد. بخش قابل‌توجهی از ارزش افزوده اقتصاد دیجیتال در طراحی تراشه، بهره‌برداری، در چنین شرایطی، دولت‌ها برای حمایت از خانوارها، توسعه زیرساخت‌ها و مقابله با رکود، خدمات تخصصی ایجاد می‌شود؛ درحالی‌که بسیاری از کشورهای درحال‌توسعه همچنان به صادرات مواد خام یا کالاهای کم‌ارزش‌تر وابسته‌اند. انکتاد نیز بر تمرکز منافع فناوری‌های پیشرفته در میان گروه محدودی از شرکت‌ها و تأمین‌کنندگان تأکید دارد. کاهش این شکاف به سرمایه‌گذاری مستمر در آموزش، تحقیق و توسعه، زیرساخت‌های صنعتی و ارتقای مهارت نیروی انسانی نیاز دارد؛ اقداماتی که بدون منابع مالی کافی و ثبات سیاست‌گذاری به‌سختی محقق می‌شوند.

هزینه زندگی؛ معیار واقعی سنجش رشد

برای خانوارها، رشد اقتصادی زمانی معنا پیدا می‌کند که در درآمد، امنیت شغلی و قدرت خرید نمود داشته باشد. افزایش قیمت غذا، مسکن و انرژی حتی در شرایط رشد مثبت تولید ناخالص داخلی می‌تواند معیشت مردم را دشوارتر کند؛ به‌ویژه زمانی که دستمزدها از سرعت افزایش هزینه‌ها عقب بمانند.

صندوق بین‌المللی پول بر ضرورت حمایت‌های هدفمند و موقت از گروه‌های آسیب‌پذیر تأکید می‌کند. چنین حمایت‌هایی باید به دست نیازمندترین خانوارها برسد، بدون آنکه فشار سنگینی بر بودجه عمومی وارد کنند یا با افزایش تقاضای غیرمولد، به تشدید تورم بینجامند.

تحقق این هدف مستلزم بانک‌های اطلاعاتی دقیق، توزیع شفاف منابع و توان اجرایی دولت‌هاست. حمایت‌های فراگیر و غیرهدفمند ممکن است منابع محدود دولت را مصرف کنند، بی‌آنکه بیشترین کمک را به نیازمندترین گروه‌ها برسانند. در مقابل، حمایت هدفمند در کنار مهار تورم، تقویت بازار کار و افزایش بهره‌وری می‌تواند نقش مؤثرتری در حفظ قدرت خرید داشته باشد.

چشم‌انداز اقتصاد جهان به تحولات انرژی، تورم، بدهی و فناوری گره خورده است. تجربه قدرت‌های بزرگ نشان می‌دهد رشد اقتصادی بدون ثبات مالی و توزیع عادلانه منافع، لزوماً به بهبود معیشت، افزایش قدرت خرید و ارتقای کیفیت زندگی مردم منجر نمی‌شود.

خبر

گاز ۹۷ یورویی اروپا

قیمت قرارداد آتی گاز طبیعی برای تحویل ماه آینده در بازار تی‌تی‌اف هلند، شاخص مرجع گاز اروپا، امروز به حدود ۹۷.۵ یورو به‌ازای هر مگاوات‌ساعت رسید و در سطوح بالا باقی ماند. نگرانی از اختلال در انتقال گاز طبیعی مایع از خلیج فارس، در پی تنش‌های جنگ ایران و آمریکا و محدودیت تردد کشتی‌ها در تنگه هرمز، از عوامل اصلی رشد قیمت‌هاست. این شرایط، عرضه محموله‌های قطر و امارات را تحت تأثیر قرار داده و رقابت خریداران اروپایی و آسیایی را تشدید کرده است.

هم‌زمان، ذخایر گاز اتحادیه اروپا تا دیروز به ۷۴.۶ درصد رسیده؛ رقمی پایین‌تر از میانگین پنج‌ساله ۸۶ درصد. وابستگی بیشتر به واردات، بازار را در برابر سرمای شدید و اختلال‌های تازه آسیب‌پذیر می‌کند.

تداوم گرانی می‌تواند هزینه انرژی خانوارها و صنایع انرژی‌بر را افزایش دهد و رقابت‌پذیری تولیدکنندگان اروپایی را کاهش دهد. با وجود فاصله قیمت‌ها از اوج بیش از ۳۰۰ یورویی بحران ۲۰۲۲، محدودیت عرضه و تحولات خاورمیانه همچنان خطر نوسانات بیشتر را تقویت می‌کند.

عقب‌نشینی بازده اوراق فرانسه

بازار اوراق قرضه فرانسه روز امروز، پس از حفظ رتبه اعتباری این کشور از سوی مؤسسه مودیز، نشانه‌هایی از آرامش را تجربه کرد. بازده اوراق قرضه ۱۰ ساله فرانسه با کاهش ۶.۷ واحد پایه‌ای به حدود ۴.۹۶۳ درصد رسید؛ درحالی‌که بازده اوراق مشابه آلمان افزایش یافت.

مودیز روز جمعه رتبه اعتباری فرانسه را در سطح «۳» حفظ کرده بود، اما چشم‌انداز آن را منفی نگه داشت. این تصمیم نگرانی فوری بازارها درباره تنزل رتبه اعتباری فرانسه را کاهش داد؛ بااین‌حال، چالش‌های مالی این کشور همچنان پابرجاست.

کسری بودجه بالا، افزایش بدهی عمومی و بی‌ثباتی سیاسی از مهم‌ترین عواملی هستند که چشم‌انداز مالی فرانسه را تحت فشار قرار داده‌اند. سرمایه‌گذاران اکنون علاوه بر تحولات بودجه‌ای این کشور، تصمیم اتی بانک مرکزی اروپا درباره نرخ بهره را نیز دنبال می‌کنند؛ تصمیمی که می‌تواند بر بازار اوراق قرضه منطقه یورو اثر بگذارد.

بحران نفت و گاز تا ۲۰۲۷

فاتح بیرول، مدیر اجرایی آژانس بین‌المللی انرژی، روز دوشنبه هشدار داد بازارهای جهانی انرژی در سال ۲۰۲۷ نیز به سطح پیش از آغاز جنگ ایران بازخواهند گشت.

به گفته وی، این جنگ که از اواخر فوریه آغاز شد، جریان جهانی انرژی را مختل کرده و قیمت نفت و فرآورده‌های نفتی را افزایش داده است. بیرول در کنفرانس هفته بین‌المللی انرژی سنگاپور اعلام کرد امنیت انرژی باید در اولویت دولت‌ها و شرکت‌ها قرار گیرد. قیمت نفت برنت جمعه گذشته تحت تأثیر حملات حوثی‌ها به عربستان تا ۱۱۷ دلار در هر بشکه افزایش یافت؛ رقمی که حدود ۵۹ درصد بالاتر از سطح پیش از جنگ است.

وی همچنین درباره فشار تقاضای زمستانی بر بازار گاز و گازوئیل هشدار داد. کاهش واردات گاز روسیه به اروپا و محدودیت صادرات قطر و امارات می‌تواند تأمین انرژی این قاره را دشوارتر کند. بیرول در عین حال، از احتمال رونق دوباره صنعت انرژی هسته‌ای خبر داد.

افزایش ملایم قیمت طلا در بازار

قیمت هر اونس طلا برای تحویل فوری، با ۰.۴ درصد افزایش، به ۴۰۱۰ دلار و ۵۱ سنت رسید. طلا هفته گذشته نیز، چهار درصد کاهش قیمت ثبت کرد که شدیدترین کاهش هفتگی از ژوئن محسوب می‌شود.

قیمت نفت پس از افزایش شدید در هفته گذشته و نزدیک شدن به بالاترین سطح خود طی حدود ۶ ماه، در معاملات امروز کاهش یافت.

بر اساس گزارش رویترز، بازارها در انتظار نشست سیاست پولی فدرال رزرو آمریکا هستند که قرار است روزهای ۲۷ و ۲۸ اکتبر برگزار شود.

طبق ابزار دیده‌بان فدرال شرکت CME، معامله‌گران عمدتاً انتظار دارند که بانک مرکزی در هفته جاری نرخ بهره را بدون تغییر نگه دارد اما احتمال افزایش نرخ بهره در دسامبر را ۷۷ درصد برآورد می‌کنند. در حالی که طلا معمولاً به عنوان یک پوشش ریسک در برابر تورم دیده می‌شود، در محیطی با نرخ بهره بالا، جذابیت خود را به عنوان یک دارایی بدون بازده از دست می‌دهد. در همین حال، فعالیت اقتصادی شرکت‌های آمریکایی در اکتبر اندکی کند شد. هر اونس نقره با ۰.۵ درصد افزایش، به ۵۴ دلار و ۱۲ سنت رسید و پلاتین و پالادیوم نیز اندکی افزایش یافتند.

شده است مصرف‌کنندگان آمریکایی هزینه غذا خوردن در رستوران‌ها را کاهش دهند. بر اساس نظرسنجی جدید مؤسسه گالوپ، ۳۹ درصد بزرگسالان آمریکایی گفته‌اند دست‌کم هفته‌ای یک بار در رستوران غذا می‌خورند؛ این رقم در سال ۲۰۲۲ حدود ۴۷ درصد و در سال ۲۰۱۹ حدود ۵۹ درصد بود. در مجموع، تداوم این روند می‌تواند چشم‌انداز صنعت رستوران‌داری آمریکا را بیش از پیش تحت فشار قرار دهد.

ورشکستگی صنعت رستوران‌داری آمریکا

آمریکا

به گزارش ایندپندنت، با افزایش هزینه‌های زندگی در آمریکا و کاهش هزینه‌کرد مصرف‌کنندگان، صنعت رستوران‌داری این کشور تحت فشار قرار گرفته است و در آخرین موج ورشکستگی‌ها، رستوران زنجیره‌ای هوترز از تعطیلی شعب خود خبر داد. این در حالی است که پیش از این، رستوران‌های زنجیره‌ای دیگری نیز در آمریکا از جمله برندهای وندی، ترو فود کیچن و سالاد آند گو از تعطیلی شعب خود در پی ورشکستگی خبر داده بودند. شبکه خبری فاکس‌نیوز گزارش داد رستوران‌های زنجیره‌ای هوترز با وجود تعطیلی شعب متعدد در آمریکا، در تلاش است با تغییرات مدیریتی و اصلاح منو و خدمات، فعالیت خود را احیا کند. شش تاجر که این برند را در سال ۱۹۸۳ در شهر کلیرواتر ایالت فلوریدا تأسیس کردند، به‌تازگی مالکیت این زنجیره رستوران را دوباره به دست گرفته‌اند. این اقدام پس از آن صورت گرفت که مالک قبلی، شرکت هوترز فور آمریکا، در سال ۲۰۲۵ اعلام ورشکستگی کرد.

نیل کیفر، مدیرعامل هوترز، گفته است احیای این برند به زمان نیاز دارد و شرکت باید فرهنگ سازمانی، منو، لباس کارکنان و طراحی فیزیکی رستوران‌ها را اصلاح کند. هوترز که بیش از ۴۲۰ شعبه در ۲۹ کشور دارد، در یک سال گذشته شمار زیادی از رستوران‌های خود را تعطیل کرده است. به گزارش وب‌سایت استریت، ایالت‌های کنتیکت، ماساچوست، مینه‌سوتا و نیویورک دیگر شعبه‌ای از این مجموعه ندارند. بر اساس گزارش فاکس‌نیوز، دست‌کم سه شعبه باسابقه از رستوران‌های هوترز در فلوریدا نیز در سال جاری میلادی تعطیل شده‌اند. شعبه جکسون‌ویل در اکتبر پس از ۴۰ سال فعالیت، شعبه پاناما سیتی بیچ در سپتامبر پس از بیش از سه دهه و شعبه بوکا راتون در فوریه پس از ۱۶ سال فعالیت بسته شدند. تعطیلی شعب هوترز بخشی از روند گسترده‌تر فشار بر رستوران‌های زنجیره‌ای آمریکاست. رستوران‌های ترو فود کیچن که اپرا وینفری از سرمایه‌گذاران آن است، در اکتبر اعلام ورشکستگی کردند و ۱۲ شعبه خود را بستند. همچنین یکی از

دارندگان امتیاز رستوران‌های ایل‌پی که بیش از ۵۰ شعبه را اداره می‌کند، در مارس اعلام ورشکستگی کرد. برندهای فست‌فود نیز با مشکلات مشابهی روبه‌رو هستند. وندی در ماه مه از تعطیلی صدها رستوران در پی افت فروش در سراسر آمریکا خبر داد و پیتزا هات نیز در فوریه اعلام کرد در چارچوب بازبینی راهبردی خود، ۲۵۰ شعبه را در این کشور تعطیل می‌کند. افزایش تورم و گران‌تر شدن کالاهای ضروری باعث